

scoalacool.ro

REGULAMENTUA

ORGANIK

**STUDIU DE CAZ:
REGULAMENTELE ORGANICE**

Principatele Române și **protectoratul** rusesc

14 septembrie 1829 - semnarea Tratatului de pace de la Adrianopol: Imperiul Rus a devenit puterea protectoare a Principatelor Române, fiind limitată suzeranitatea otomană, manifestată doar prin plata tributului și confirmarea domnilor.

12 noiembrie 1829-1 aprilie 1834 - țarul Nicolae I (1825-1855) l-a numit guvernator al Principatelor Române pe generalul Pavel Dmitrievici Kiseleff: au fost modernizate orașele București, Giurgiu și Brăila, a fost organizat sistemul sanitar (s-a pus capăt epidemiilor de ciumă și holeră prin impunerea carantinei și importul de grâu din Odessa) și s-au implementat Regulamentele Organice.

Semnarea Tratatului de pace de la Adrianopol (Turcia, 14 septembrie 1829)

Imperiul Otoman (1829)

„Deoarece cnezatele Moldovei și Valahiei s-au supus în baza capitulațiilor speciale puterii supreme a Porții Strălucitoare și deoarece Rusia s-a angajat să garanteze bunăstarea lor, atunci acestora li se păstrează toate drepturile, avantajele și beneficiile, acordate în aceste capitulații sau acorduri, semnate între ambele case imperiale sau în hatti-șerifuri, editate anterior. De aceea acestor cnezate li se acordă libertatea religioasă, securitatea deplină, administrarea populară locală și dreptul de comerț liber. Articolele suplimentare acordurilor anterioare, considerate necesare pentru ca aceste regiuni neapărat să se poată folosi de drepturile lor, specificate într-un document separat, care este și va fi respectat identic cu celelalte părți ale prezentului acord.”*

(Titlul V din Tratatul de Pace de la Adrianopol 14 septembrie 1829)

*Hatișerif = document emis de conducătorul Imperiului Otoman sau de un înalt demnitar al Porții.

Nicolae I

Pavel Dmitrievici Kiseleff

Holera în Principatele Române: peste 12.000 de victime (1829-1832)

București, mahalaua Radu Vodă (1830)

Târg țărănesc în Țara Românească (Giurgiu, 1837)

Regulamentele Organice

13 iulie 1831 și 13 ianuarie 1832 - adoptarea Regulamentelor Organice în două versiuni similare în Țara Românească și în Moldova, aceste legi putând fi considerate primele Constituții românești.

Principalele prevederi ale Regulamentelor Organice au fost următoarele:

I. Regulamentele Organice s-au bazat pe principiul democratic, modern, al separației puterilor în stat: executivă (domnul), legislativă (Adunarea Obștească) și judecătorească (instanțele de judecată).

II. Administrația: s-a dorit a fi îmbunătățită, de aceea s-a stabilit condiția juridică a funcționarilor publici, aceștia au devenit salariați ai statului cu retribuție fixă.

III. Armata: a fost organizată pe baze naționale, constituindu-se astfel Oștirea pământeană, alcătuită din unități de infanterie, cavalerie, artilerie și grăniceri, durata serviciului militar fiind de 6 ani.

IV. Milițiile teritoriale: au fost create pentru păstrarea ordinii publice, iar comanda supremă a aparținut domnului.

РЕГЛЕМЕНТУЛ ОРГАНЕК

ПРИНЦИПАТУЛУЙ МОЛДОВЕЙ

КАПІІІ

ДЕСКРЕ ФИНАНС.

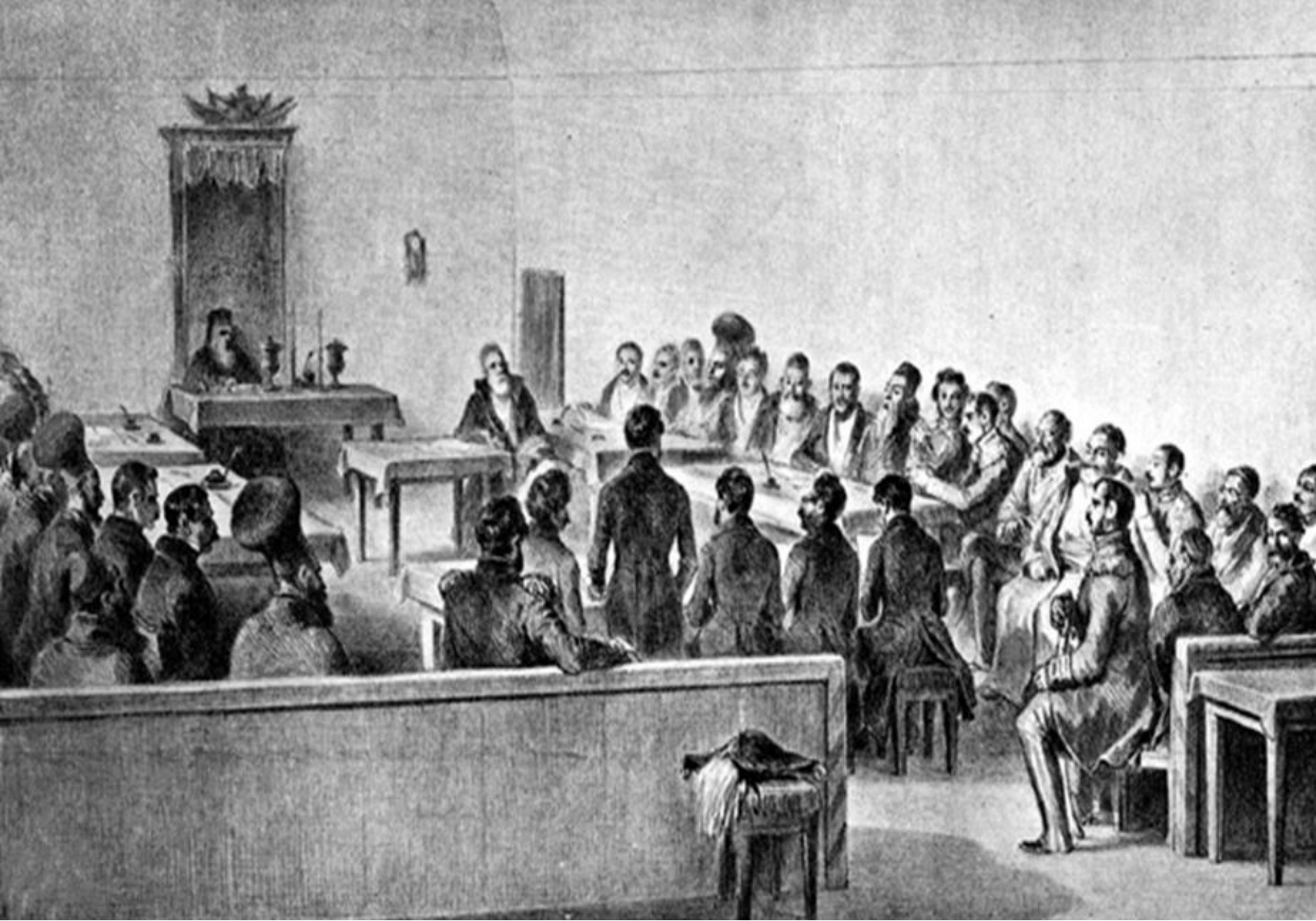
ЕШІІ

ДИ ТИНОГРАФІА АЛБИНЕІ.

1837.

СКАРА КЪВРИНДЕРЕІ МАТЕРІІ КАПЪЛІІІ.

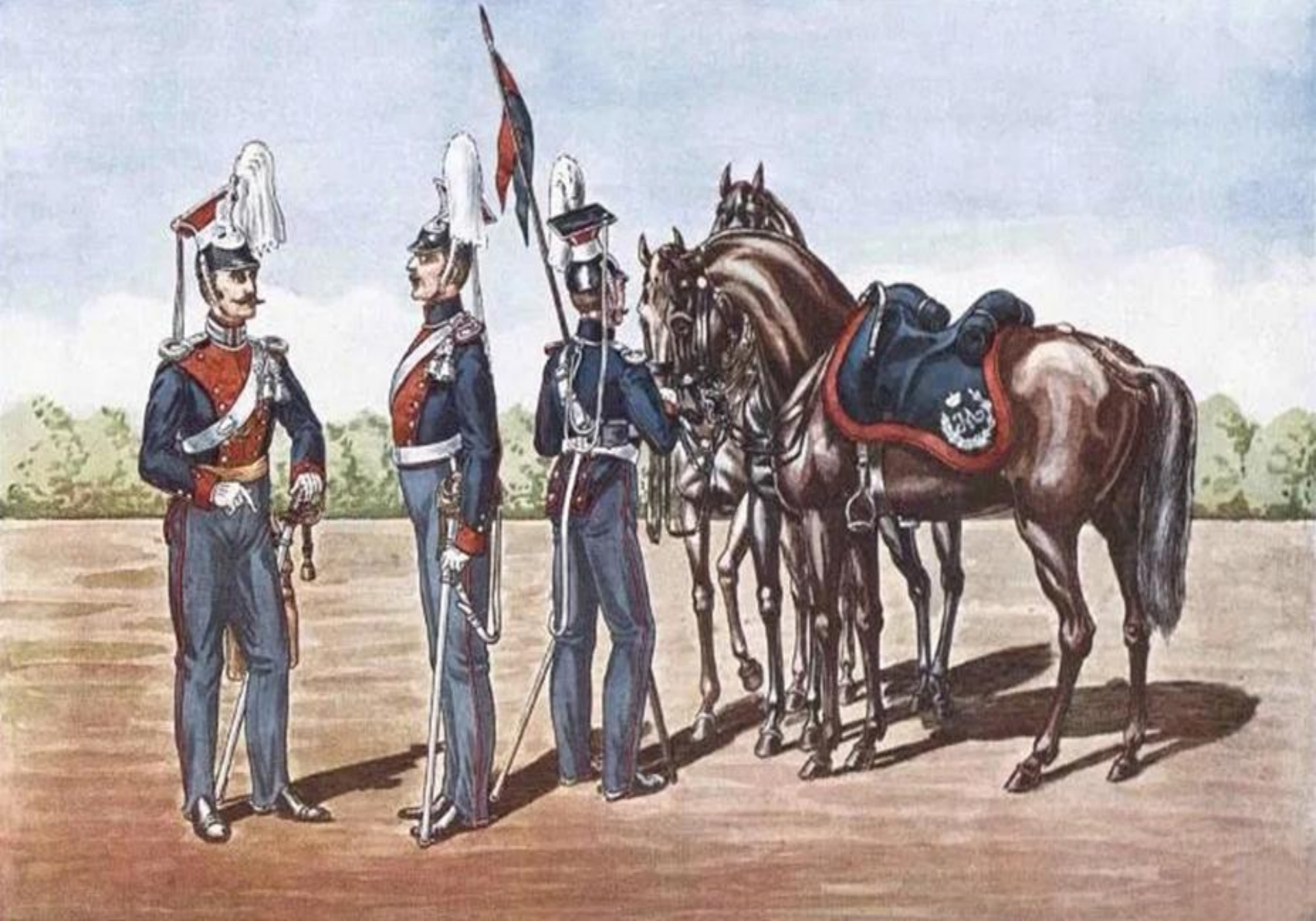
	Фол.
РЕГЛЕМЕНТУА ДЕ ФИНАНС	1.
Секція І.	
Вентуръ Авоалцій сѣс Десфинанцій	2.
Секція ІІ.	
Дескре велѣделмао Статѣлау	7.
Финансѣри Каснаор де фачерѣ де кинс ши де оиреѣи фолоуѣри	10.
Секція ІІІ.	
Дескре венитѣрлао Статѣлау	12.
І. Вѣрѣа	13.
Дарѣ индиректе сѣс лѣтѣрлаанне.	
ІІ. Оинс	14.
ІІІ. Арестѣрлао кѣмѣи	
ІV. Дарѣ дин лѣрлао Канросѣлау	15.
Винитѣрлао дитѣмѣлао тоарѣ.	
V. Венитѣрлао де ла вѣлао стренислаор	15.
VI. Дарѣ че ши пѣлао акѣм сѣ ла ла де ла керсеѣи	
VII. Венитѣа портѣлау сѣрсорлаор венитѣ експедиѣа финансѣри	16.
VIII. Венитѣа Паспортѣрлаор	
Секція ІV.	
Кинѣа фачерѣ дисконѣриѣ, сѣс а катагрѣфѣи	17.
Секція V.	
Странѣрѣ кѣрѣлау ши лѣтор венитѣрѣ а де Статѣлау	23.
Секція VI.	
Вентурѣ компанѣнта (цѣнерѣ советѣлаор)	28.
Секція VII.	
Арестѣрлао ши дѣторѣлао а жмео пѣрѣлаор дѣтре пропрѣтарѣ де мошѣи ши дѣтре лѣвѣнторѣи де пѣлѣнт	30.
АНЕКСА ЛІТЕРА В.	
Вентурѣ лѣхѣуѣлѣнтѣа тагѣиѣ Висерѣнѣѣи дѣн тоатѣ цѣрѣ	40.

Adunarea Obștească din Țara Românească (1837)

Regimentul 2 Infanterie (Țara Românească, 1831)

Escadronul de cavalerie (Moldova, 1843)

Milițiile pământene din Principatele Române

Regulamentele Organice

V. Sistemul fiscal: a devenit mai simplu și mai eficient și s-a introdus bugetul anual, bazat pe estimarea veniturilor și a cheltuielilor. Numeroase dări (taxe) indirecte au fost desființate și înlocuite cu o taxă unică pe cap de familie, capitația, și cu patenta pentru negustori, industriași și meseriași.

VI. Biserica: a fost accelerată subordonarea Bisericii Ortodoxe față de stat, domnitorul fiind cel care a confirmat alegerea mitropoliților, episcopilor, preoților și egumenilor.

VII. Școala: a fost organizat învățământul în limba română, aceasta devenind limbă națională.

1834 - în pofida condițiilor redactate în actele fondatoare, Imperiul Rus și Imperiul Otoman au căzut de acord să numească primii doi domnitori (și nu să organizeze alegeri, așa cum s-a stabilit în prealabil), în felul acesta cele două puteri au sperat că viitorii domni vor implementa reformele într-un ritm moderat și că vor câștiga loialitatea acestora împotriva opoziției boierilor conservatori: Alexandru al II-lea Ghica (1834-1842) în Țara Românească și Mihail Sturdza (1834-1849) în Moldova (domniile regulamentare).

SECȚIA IV

Pentru învățătura publică.

Art. 364. — Învățătura publică trebuie asemenea a fi obiectul îngrijirii și privigherii Stăpânirii, ca creșterea tinerilor să fie interesată pe începuturile celui mai sănătos moral¹⁾.

Epitropia învățăturilor publice va alcătui regulamentul pentru organizația a tuturor așăzării de creștere, precum și pentru toate cursurile învățăturilor care vor trebui să urmeze și le va supune la primirea Domnului prin mijlocirea ministrului Treburilor din Lăuntru²⁾.

Toate școlile particulare precum a Colții și altele ce sânt acum întocmite și ce să vor mai întocmi de acum înainte, să fie cunoscute Stăpânirii și ea va avea băgare de seamă asupra sistemii învățăturilor ce sânt cuvine a să ține în fieșcare școală prin mijlocirea cinstitii Eforii a școlilor.

Art. 365. — Stăpânirea va întrebuința o înțredins ocrotire către trupul Academii și către școlarii care să vor osebi prin a lor înaintare la învățături și carii vor da dovezi de talenturi și vrednică purtare³⁾.

Art. 366. — Să vor întocmi școlile începătoare pentru amândouă securile în fieșcare cîmpenie de loc a judeților, unde să vor învăța cunoștințele elementare, după metoda lui Lancaster; să vor da acestor așăzări toată înțredirea înalțitoare și asemnată cu suma banilor hotărîri pentru învățătura publică.

Cursul învățăturilor va urma în limba rumânească, nu numai pentru înlesnirea școlariilor și desăvîșirea limbii țării, ci încă și pentru că toate treburile

publice trebuie a să tracta înțredins limbă, care este cea ce să întrebuințază și întru toate slujbele sfintei credințe.

Art. 367. — Ca să se poată crește fiii celor în slujbe publice, după un chip asemnat cu al viitoarei soarte, să va cădi în orașul Bucureștii un colegiu hotărîri pentru creșterea de una sută școlari dințredins treaptă.

Acești școlari vor avea înțredins acest colegiu lăcuința, hrana, lumânarea, încălzirea și vor urma cursul învățăturilor lor în casele publice întocmai ca și ceilalți școlari de afară.

Să va așăza către aceasta în capitală, o casă de creștere pentru cincizeci flice și sârmane ale slujbașilor Statului, care își vor avea acolo lăcuința, hrana și creșterea, după un chip cuviincios.

Aceste două instituții să vor organiza după un regulamentul ce să va alcătui de Epitropia Învățaturii Publice, care va hotărî înțredins și orânduiala și chipul primirii acestor număr de flice și flice.

Art. 368. — Pentru ținerea colegiului și casa de creștere, să rămăse a să chibzui de către Domn împreună cu Obșteasca Adunare, mijloacele prip care să întămpine chelțuialele trebuincioase și mai înlesnitoare, ori din veniturile Statului, ori cu luarea acelor două parale la leu sau prin alt mijloc.

Art. 369. — Epitropia Învățaturii Publice va chema mărimea de suflet a cetățenilor săi ca să ajute aceste folositoare așăzări prin bărzări de bani și legături, care vor slui înțredins creșterea veniturilor și întru a asigura statornicirea și înaintările.

Art. 370. — Cât pentru epitropii ce privesc la îngrijirea nevrâncicilor să va urma după chipul de mai jos.

De va fi epitropul orînduit prin diată să urmeze după acea diată, iar de

SECȚIA IV

Pentru învățătura publică.

Art. 418. — Creșterea publică a tinerilor, care este una din cele mai mari și mai înlesnate ramuri, să va împărțasi de toată îngrijirea și de privigherea guvernului, pentru că această educație țintitoare a formării obyeteasca bună cugetare, să razimă pe temelul a moralului celui mai sfînt și pe cursul metodicesc și deplin a învățăturilor începătoare a pravililor, a știinților și a aplicației lor la meșteșugurile cele mai folositoare, după legiurile care spre aceasta să vor așăza de Epitropia Învățaturii și să vor întări de Domn, căruia epitropia îi va adresui a sale raporturi prin organul ministrului din Lăuntru.

Așa dar, guvernul va bărzăsi o osăbită protecție corpusului academicesc și șholerilor carii să vor arăta vrednicii prin a lor sporire întru învățătura și care vor da dovezi de talent și de o purtare lăudată.

Art. 419. — Epitropia Învățaturii Publice va alcătui un reglement pentru organizația deosăbitelor așăzămături de educație, precum și a vechii Academii Vasiliane întemeiate în mănăstirea Sfîntilor Trei Ererhi de fericitul întru muritoare aducere aminte Domnului Vasile Voevod, carele au și înzestrat-o cu averi nemășătoare, precum anume glăsuete formalnicul act din 1644. Înșă în privirea neindămănatului loc al acestei mănăstiri, a căria întindere, precum este acum, nu poate cuprinde decât o șholă normală, Academia Învățaturilor să va așăza în mănăstirea Golici, unde spre aceasta să vor face trebuincioasele zidiri.

Art. 420. — Șholi începătoare¹⁾ pentru juni și fete să vor așăza în orașele²⁾: Romanul, Hușul, Galații, Focșanii, Bărladul și Potoșeni, unde începătoarele șitje să vor învăța. Aceste așăzămături

vor spori întru îndeplinire, precum vor erta somile hotărîri pentru învățătura publică.

Art. 421. — Cursul tuturor învățăturilor va fi în limba moldovenească, nu numai pentru înlesnirea șholerilor și cultiveirea limbii și patriei, ce încă și pentru cuvântul că toate pricinile publice trebuie să se tractarisască în această limbă, pe care lăcutorii o întrebuințază și în sârbările bisericesti.

Art. 422. — Pre lângă aceste spre a să putea crește fii dregătorilor publici cu un chip potrivit viitoarei lor soarte, prin îngrijirile cerșute de înbunătățire la a lor creștere fizică și morală:

a) O coleghie menită pentru creșterea a o sută de tineri să va zidi alătura cu Academia și numai fii și orfanii dregătorilor Statului vor avea dreptul de a fi primiți în acea coleghie pînă la împlinirea sus arătaturii număr. Acești șholeri vor avea în coleghia lor lăcuință, hrană, încălzire și luminare și ei vor urma cursul învățăturilor lor în clasurile publice al Academiei ca și ceilalți șholeri.

b) Într'o mănăstire învecinată de capitală să va așăza un Institut de educație pentru clozaci fii e și orfane a dregătorilor Statului. Aceste vor avea acolo a lor lăcuință și hrană și vor primi toată creșterea cuviinciosă.

Aceste două instituții de educație să vor organiza după un regulamentul ce să va face de către Epitropia Învățaturilor publice și prin carele să va hotărî rânduiala și chipul primirii tinerimii.

Art. 423. — Spre așăzarea coleghiiei și institutului de educație precum și pentru trebuincioasă chelțuială înțredins ținerea șholerilor, profesorilor și a pedagogilor, să va trage zăcuiala de la toate leile de piste an a dregătorilor politicești a Statului, precum și din pensii.

Prin această nesimțită dare, părinții

1) În edițiile 1837 și 1846 „începătoare”
2) * * * * * „orașul”.

Alexandru al II-lea Ghica

Mihail Sturdza

Urmări

1831/1832-1858 - documentele impuse de Imperiul Rus, conservatoare, au demarat o perioadă de reforme și au pus bazele occidentalizării Principatelor Române.

Regulamentele Organice au consacrat pentru români un regim unitar, iar posibilitatea liberei circulații și dreptul de a dobândi imobile în oricare din cele două țări a instituit, în fapt, cetățenia unică moldo-munteană ⇒ pregătirea unificării politice a Principatelor Române.

Exemplar din *Regulamentele Organice* (prima ediție, 1832)

BIBLIOGRAFIE

1. Dumitrescu, Doru, Manea, Mihai, *Mic dicționar enciclopedic de termeni istorici*, Editura Meronia, București, 2008.
2. Soare, Aurel Constantin, Cojocaru, Daniela Ana, Grozav, Gabriel, Pavelescu, Alina, *Istorie: Manual pentru clasa a VIII-a*, Editura Art Klett, București, 2020.
3. Stoica, Stan (coordonator), Băluțoiu, Valentin, Becheru, Dragoș Sebastian, Bilcea, Valentina, Bondar, Ancuța, Grecu, Maria, *Istorie: Manual pentru clasa a VIII-a*, Editura CD Press, București, 2020.
4. Gheorghe, Maria Mariana, Săvuță, Irina Ema, *Istorie: Manual pentru clasa a VIII-a*, Editura Litera, București, 2020.
5. Bărbulescu, Mihai, Deletant, Dennis, Hitchins, Keith, Papacostea, Șerban, Teodor, Pompiliu, *Istoria României*, Editura Corint Educațional, București, 2014.
6. Constantiniu, Florin, *O istorie sinceră a poporului român*, Editura Univers Enciclopedic Gold, București, 2008.
7. Bulei, Ion, *O istorie ilustrată a românilor*, Editura Litera, București, 2018.
8. Djuvara, Neagu, *O scurtă istorie ilustrată a românilor*, Editura Humanitas, 2013.
9. Hitchins, Keith, *Românii: 1774-1866*, Editura Humanitas, București, 2018.
10. Isar, Nicolae, *Istoria modernă a românilor: 1774/1784-1918*, Editura Universitară, București, 2006.
11. Damean, Sorin Liviu, Oncescu, Iulian, *O istorie a românilor de la Tudor Vladimirescu la Marea Unire (1821-1918)*, Editura Cetatea de Scaun, Târgoviște, 2015.
12. Imagini: Google Images (domeniul public).

Vă mulțumim pentru atenție!

ȘCOALA COOL
EDUCAȚIE PRIN CONȚINUT

